

DBIO MENER

dbio mener, at wearables skal håndteres sådan, at målingerne kan bruges konstruktivt i sundhedsvæsenet.

dbio mener, at der behov for bedre oplysning om og en kvalitetsmærkning af de selvtests, der anvendes i privat regi, så det bliver mere trygt og sikkert at anvende dem.

PRIVATE DIAGNOSTISKE TESTS SKAL VÆRE PÅLIDELIGE OG TRYKKE AT BRUGE

En konstruktiv brug af wearables kan være et redskab til klinisk diagnostik, da de giver mulighed for at foretage kontinuerlige målinger, hvor udsving hurtigt kan observeres og handles på. Det kan fx være målinger af blodsukker eller blodtryk, hvor diabetikere eller patienter med hypertension hurtigt kan justere medicin eller kost.

Der er i dag allerede projekter i gang, hvor data fra forskellige wearables kan integreres i et IT-system, som giver ét samlet dataformat, som kan anvendes i sundhedsvæsenet.

Bioanalytikere har potentiale til at bidrage til at wearables bliver brugt konstruktivt både privat og i sundhedsvæsenet med deres indgående kendskab til diagnostik og datamålinger.

Det er et vigtigt område for bioanalytikere at arbejde med, da brugen af wearables og selvtests får større og større betydning for diagnostikken i sundhedsvæsenet.

Der er også allerede projekter i gang i forhold til brug af wearables blandt patienter. Eksempelvis har bioanalytikere undersøgt potentialet i at integrere wearables i diabetesbehandling ved Steno Diabetes Center Nordjylland. Projektet viser, at de lettere kan personliggøre behandlingen på baggrund af patienternes egne data, men at der også har været forskel på, hvor meget støtte patienter har haft behov for.

Selvtests er et andet område inden for privat diagnostik, som særligt blev udbredt under Covid-19 pandemien. Utilstrækkelig kontrol med kvaliteten af selvtestene betød, at der var stor variation i kvaliteten, hvor den dårligste selvtest

kun fangede 2,5 % af smittetilfældeneⁱ. Klamydia selvtests kan i dag købes i supermarkeder uden der er kontrol med kvaliteten af de selvtests.

I Europa er der et stigende udbud og forbrug af "direct-to-consumer" gentests, som kan købes på internettetⁱⁱ. Der er imidlertid ikke ordentlig regulering af selvtests, så man kan ikke være sikker på deres kvalitet og det kan være svært at gennemskue som forbrugerⁱⁱⁱ.

Et studie fra 2021 har undersøgt danskeres viden og brug af gentests fra kommercielle virksomheder. Mange fejlfortolker resultaterne af deres tests, da de ikke er designede til at sige noget om individuelle risici og mere end hver sjette havde henvendt sig til deres praktiserende læge på baggrund af testresultatet^{iv}.

Men selvtests kan også håndteres af sygehuslaboratorier og dermed være sikret ordentlige vejledninger og kvalitet af testene. Mange steder i landet kan kvinder i dag rekvirere kvalitetssikrede selvtests til screening for HPV, som bliver tilsendt direkte fra sygehuslaboratorier. Der kunne være perspektiver i at tænke i denne model i forhold til andre selvtests som fx klamydiatests.

DANSKE BIOANALYTIKERE VIL ARBEJDE FOR:

- At bioanalytikere får en ekspertrolle i forhold til hensigtsmæssig brug af wearables og selvtests både i privat regi og i sundhedsvæsenet.
- At borgere bliver oplyst om og uddannet i brug og fortolkning af målinger fra selvtests og wearables.
- At deltage i debat og initiativer om brug af wearables i sundhedsvæsenet i forhold til at få det integreret på en ordentlig måde.
- At det på den længere bane undersøges, hvorvidt der kan udvikles mærkningsordninger for selvtests i forhold til at kontrollere kvaliteten.

REFERENCER

ⁱ <https://www.dr.dk/nyheder/indland/kaempe-forskel-paa-kvalitet-af-hurtigtest-den-ringeste-fanger-kun-25-procent-af>

ⁱⁱ <https://www.ipaac.eu/roadmap/detail/93>

ⁱⁱⁱ Orth, M. et al., Direct-to-consumer laboratory testing (DTCT): challenges and implications for

specialists in laboratory medicine, Clin Chem Lab Med 2023; 61(4):696-702

^{iv} Gerdes, AM et al., Direct to consumer genetic testing in Denmark – public knowledge, use and attitudes. Eur J Hum Genet, 2021;29:851-869